

POWTÓRKA PRZED MATURĄ...

PODSTAWOWE POJĘCIA

1. ROZPRAWKA

- Rodzaj wypowiedzi argumentacyjnej.
- Składa się z polecenia oraz załączonego fragmentu tekstu epickiego lub dramatycznego.

2. TEZA

- Założenie, twierdzenie; wypowiedzenie, wyrażone w formie zdania twierdzącego, wymagające uzasadnienia.

3. HIPOTEZA

- Przypuszczenie; wypowiedzenie, wyrażone w formie zdania pytającego, wymagające rozważenia okoliczności „za” i „przeciw”.

4. WSTĘP

- Ogólna refleksja dotycząca problemu, zarysowanie tła problemu, wyjaśnienie kluczowych słów występujących w temacie i istotnych dla zrozumienia rozważanego zagadnienia.

5. ARGUMENT

- Dowód potwierdzający tezę.

6. KONTRARGUMENT

- Sformułowanie obalające wcześniej podany argument.

7. PRZYKŁAD / EGZEMPLIFIKACJA

- Uzasadnienie argumentu, jego skonkretyzowanie.

8. WNIOSEK

- Uogólnienie, synteza, konkluzja.
- Podsumowanie rozważań.
- Potwierdzenie tezy postawionej we wstępie, doprecyzowanie tezy.
- Sformułowany w odniesieniu do omawianych przykładów tekstów kultury.

DROGI ROZUMOWANIA W ROZPRAWCE

<u>DEDUKCJA</u>	<u>INDUKCJA</u>
(od ogółu do szczegółu)	(od szczegółu do ogółu)
TEZA	HIPOTEZA
<i>Wiedza</i>	<i>Niewiedza</i>
<i>Argument</i>	<i>Argument/kontrargument</i>
<i>Potwierdzenie</i>	<i>Wiedza</i>

BUDOWA ARGUMENTU

Wprowadzenie

Przedstawienie sytuacji

**Analogia
(odniesienie do tekstu kultury)**

Wniosek

BUDOWA AKAPITU

- Nawiązanie do problemu
- Nawiązanie do poprzedniego akapitu
- Wskazanie materiału
- Zdanie kluczowe
- Wypełnienie akapitu
- Rozwinięcie myśli i uzasadnienie
- Podsumowanie akapitu

SCHEMAT PLANU ROZPRAWKI

I WSTĘP (10-15% pracy)

1. Wprowadzenie do tematu.
2. Teza/ hipoteza.
3. Zapowiedź dalszych rozważań.

II ROZWINIĘCIE

1. Interpretacja problemu w załączonym tekście.
.....
2. Interpretacja problemu w wybranym tekście kultury bądź w odniesieniu do całości utworu - w przypadku lektury obowiązkowej. (*)
.....
3. Interpretacja problemu w wybranym tekście kultury.
.....

III ZAKOŃCZENIE (10-15% pracy)

1. Podsumowanie, konkluzja.
2. Nawiązanie do wstępu, do założeń tematu.
3. Odwołanie do omawianych w pracy tekstach kultury.
4. Zakończenie to Twoja ostatnia szansa na dobre wrażenie!

SFORMUŁOWANIA, KTÓRE WARTO STOSOWAĆ

- W niniejszej pracy rozważę problem...
- Należy zaznaczyć, że ...
- Kolejną, wartą zauważenia kwestią jest ...
- Równie istotną sprawą jest ...
- Odwołując się do ...
- Utwór traktuje o ...
- Jak wynika z moich rozważań...
- Reasumując rozważania...
- Konkluzję moich rozważań stanowi...
- Inne spojrzenie na problem ilustruje...
- Przedmiotem moich rozważań jest...
- Warto rozważyć problem...
- Od dawna nurtował ludzi problem...
- W pracy przedstawię refleksje na temat...
- Interesujący/ zajmujący wydaje się problem...
- Warto zastanowić się nad...
- Inną postacią, której postawa może być przykładem...
- Warto przywołać przykład...
- Należy wspomnieć także o...
- Utworem, który podejmuje podobny problem jest ...
- Podobną postawę reprezentuje bohater utworu...

ROZPRAWKA – KROK PO KROKU

1. **Przeanalizuj** temat rozprawki.
2. **Przeczytaj** uważnie tekst.
3. **Określ problemu.**
4. **Sformułuj tezę/ hipotezę.**
5. **Pisz na temat!**
6. Od czasu do czasu **przywołuj kluczowy motyw** z tematu!
7. **Odwołaj się do załączonego tekstu!!!**
8. **Sformułuj argumenty** odnoszące się do dwóch tekstów literackich i/lub tekstów kultury.
9. Zadbaj o **trójdzielną kompozycję** tekstu.
10. **Zachowaj zasadę dekorum!**
11. Pamiętaj, że styl rozprawki winien być adekwatny do formy wypowiedzi, jaką jest wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (styl popularnonaukowy).
12. Napisz wypowiedź liczącą co najmniej **250 wyrazów!**
13. Pamiętaj o korekcie.
14. Pamiętaj o estetyce pracy.
15. Twoją pracę będzie sprawdzał egzaminator – zrób na nim wrażenie merytoryczną stroną pracy.
16. Twoją pracę będzie czytał egzaminator po raz pierwszy, zadbaj o czytelne pismo!
17. Sięgaj do sprawdzonych przykładów książek, filmów, reprodukcji.
18. Podawaj tytuły i cytaty w języku polskim (to nie jest matura z języka obcego!).
19. Pamiętaj! Tekstem kultury nie jest postać (malarza, piłkarza...), ale przekaz literacki, filmowy, ikoniczny o jakiejś postaci, więc musi być tytuł!
20. Operuj nazwiskami, nie samymi imionami, np. Mickiewicz, Wyspiański (nie zaś: Adam, Stanisław, a już na pewno żadnych zdrobnień!).
21. **Wierz w Ciebie! Trzyletni trud to inwestycja w siebie!**

♣ **POWODZENIA! Violetta Dudziak**